

Ympäristöhuollon imago on varovaisen myönteinen

Ympäristöhuollon imago on peruspositiivinen, mutta mielikuvallista kärkeä alalla ei ole. Selkeä profiili puuttuu erityisesti yrityssectorilta. Mielikuvatutkijan mielestä neutraali imago on hyvä lähtökohta, kun profiilia lähdetään nostamaan toiminnallisina ja viestinnällisin keinoin.

TEKSTI JA KUVA MIKKO TERÄVÄ

Ympäristöyritysten Liiton tuoreen tutkimuksen mukaan ympäristöhuoltoalan imago on myönteinen, mutta arvosanojen taso ei ole kovin korkea. Tutkimuksen tehneen Promenade Research Oy:n tutkimuspäällikkö Pekka Harjunmäki tulkitsee imagon olevan ”peruspositiivinen, varovaisen myönteinen”.

Mielikuvat jätteen kuljetuksista, käsittelystä ja kunnallisista toimijoista ovat kaikkiaan suhteellisen lähellä toisiaan.

”Selvä profiili puuttuu erityisesti yrityssectorilla, jossa erityistä mielikuvallista kärkeä ei näy. Joillain toimialoilla muutama yritys luo koko alalle mielikuvaa, mutta ympäristöhuollossa tällaista ei niin selvästi näy.”

”On mielenkiintoista seurata, alkaako yrityssectorille syntyä profiilia. Profiilin puuttuminen on myönteinen lähtökohta, kun lähdetään tekemään brändiä, toiminnallista tai palvelullista mielikuvaa.”

”Keskeisin toimijoihin liitetty mielikuvallinen ominaisuus on vastuullisuus. Jos toimija

Ympäristöhuoltoalan mielikuvatutkimus julkistettiin Ympäristöyritysten Liiton vuosikokousseminaarissa Tampereella 21. huhtikuuta. Alan uusia tekniikoita esiteltiin ulkonäyttelyssä.

mielletään vastuulliseksi, sen mielikuvassa korostuvat myös asiantuntemus, kehittäminen ja hyvä asiakaspalvelu. Jos yritys haluaa kehittää omaa mielikuvaansa, sen tulee keskittyä vastuullisuuteen”, tulkitsee Harjunmäki.

Helmikuussa toteutettuun tutkimukseen vastasi 170 henkilöä. Tutkimus muodostui kvalitatiivisista syvähaastatteluista ja kvantitatiivisesta kyselystä.

Vastaajina olivat yritysten ympäristö- ja jätehuoltoasioista vastaavat, valtion ympäristöhallinnon edustajat, kuntien ympäristönsuojelusta vastaavat, kuntien luottamustehtävissä toimivat, kunnallisten jätelaitosten johtajat, ympäristöjärjestöjen edustajat, isännöitsijät sekä erilaisissa tehtävissä ympäristöalalla ja valtionhallinnossa toimivat henkilöt.

Tutkimuksella YYL halusi kartoittaa sidosryhmien näkemyksiä alasta ja sen eri toimijoista sekä siitä, mihin suuntaan ympäristöhuoltoalaa tulisi kehittää. Mielikuvissa kriittisimpiä olivat kunnallisten jätelaitosten johtajat ja ympäristöjärjestöjen edustajat, myönteisin kuva alalta oli yritysten ympäristövastaavilla ja kunnallisilla luottamusmiehillä.

Kritiikkiä kuntien viranomaisille

”Yksi tärkeä perushavainto on, että vastaajan asema selittää vain osittain vastausten suurta hajontaa. Tekijät kuten ammattiala ja maantieteellinen sijainti selittävät vastauksia osittain, mutta yksilökohtaista hajontaa on kohderyhmien sisällä paljon. Ammattialat ovat antaneet kysymyksiin sekä voimakasta myönteistä että kriittistä palautetta”, Harjunkoski korostaa.

Ympäristöyritysten Liitolle mielikuvien hajanaisuus antaa Harjunkosken mukaan mahdollisuuden vaikuttaa alan mielikuvaan kirkastavasti viemällä julkiseen keskusteluun ”oikeita” teemoja, sillä hajanaisuus johtuu osittain tiedon puutteesta.

Yksityiset jätteenkuljetusyritykset saivat toi-

minnastaan kiittäviä arvioita yritysten ympäristöasioista ja jätehuollon ostamisesta vastaavilta sekä kuntien luottamustehtävissä toimivilta. Yksityisiä jätteen hyödyntämislaitoksia pidettiin asiantuntevina ja ammattitaitoisina sekä aktiivisesti toimintaansa kehittävinä, mutta hyödyntämislaitosten keskittyminen ja suurten yritysten syntyminen nähtiin kielteisinä asioina. Monet vastaajista toivoivat pienten yksiköiden lisääntymistä suurten keskittymien sijaan.

Vastaajien mielestä ympäristöhuoltoyritysten kehittämistarpeet löytyvät uusien teknisten ratkaisujen ja palveluiden kehittämisestä. Palvelujen osalta tarvittaisiin kuntien ja yksityisten yritysten yhteistyötä. Koko alan kehittämistarpeista tärkeimmiksi nousivat kansalaisten asenteiden kehittyminen, kierrätyksen lisääminen ja jätteen synnyn ehkäiseminen.

Ympäristöhallinto sai runsaasti kritiikkiä lähes kaikilta vastanneilta. Negatiivisimmat arvot sai kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toiminta. Suurimmat tarpeet ympäristöhallinnon kehittämisen kannalta nähtiin olevan viranomaisten asiantuntemuksen kehittämisessä.

Myös ympäristöalan lainsäädäntöä ja sen toimivuutta kritisoitiin voimakkaasti. Sitä tulisi vastaajien mielestä selkeyttää ja saada käytännönläheisemmäksi. Kriittisimmin lainsäädäntöön suhtautuivat kunnallisten jätelaitosten johtajat, mutta myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset. Yllättäen myös ympäristöhallinnossa toimivat virkamiehet kritisoivat ympäristölainsäädäntöä ja sen toimivuutta.

Lainsäädännön ei nähty nykyisellään olevan ympäristönsuojelunäkökohtien toteutumisen kannalta riittävä. Jätehierarkian kahteen ylimpään tavoitteeseen eli jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätykseen ei ole tosissaan panostettu. Suurin osa vastaajista oli myös sitä mieltä, ettei lakien ja määräysten noudattamisen valvontaa pitäisi lisätä tuntuvasti.

